

Midjourney, Dealing with AI Art, Greg Rutkowski, prompted by THE DECODER

Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ, Η ΤΕΧΝΗ, Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ, Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Γράφει ο
Γιώργος Ανδρέου

Το θέμα της Τεχνητής Νοημοσύνης (από εδώ και κάτω ΤΝ) είναι το κεντρικό ζήτημα της ανθρωπότητας αυτή την περίοδο στο πεδίο των Τεχνών και των Επιστημών.

Αφήνω έξω το θέμα των Επιστημών (όπου αυτονόητα η ΤΝ μπορεί να συμβάλει στην έρευνα και στην εξέλιξη, με τρόπο καθοριστικό – αρκεί να τηρούνται οι ανθρωπιστικές αρχές που οφείλουν να διέπουν αυτούς τους τομείς πχ. η Βιοηθική). Σ' αυτό το σύντομο σημείωμα θα υποβάλω (ρητορικές) ερωτήσεις και θα προτείνω κάποια συμπεράσματα ως προς την (μη) σχέση της ΤΝ με τις Τέχνες. Ως μια αρχική προσέγγιση, που σίγουρα δεν εξαντλεί το φλέγον θέμα.

- «Χρειάζεται» η ΤΝ στο πεδίο των Τεχνών;

- Ποιος ο λόγος δημιουργίας (μέσω πλαγιαρισμού, δηλαδή αντιγραφής αποσπασμάτων των έργων πολλών δημιουργών) «έργων» Τέχνης από την ΤΝ;

Μήπως ο ανθρώπινος Πολιτισμός έφθασε στο ταπεινωτικό σημείο να μην «χρειάζεται» την Τέχνη αλλά να ικανοποιείται επαρκώς με πειστικές (ή λιγότερο πειστικές) μιμήσεις της;

- Η Τέχνη δεν είναι η ύψιστη ψυχική και πνευματική δημιουργία του ανθρώπινου Πολιτισμού, επιφορτισμένη να δώσει κάποιες (μεταφορικές - και γι' αυτό υψηλού κύρους) απαντήσεις στο μέγα ερώτημα του Θανάτου και στα αντίστοιχα υπαρκτικά ερωτήματα που απασχολούν τον άνθρωπο από την πρώτη στιγμή της αυτοσυνειδησίας του;

- Η χρήση ΤΝ στην ΜΙΜΗΣΗ διαφόρων έργων Τέχνης εξυπηρετεί άλλο σκοπό εκτός από ευτελώς οικονομικό; Στα πλαίσια της χειρότερης εκδοχής ενός Καπιταλισμού που αδιαφορεί για οποιαδήποτε ουσιώδη ανθρώπινη ιδιότητα εκτός από εκείνη του καταναλωτή;

- Η ΤΝ είναι εξ ορισμού ένας «μεγα-αλγόριθμος» που συνδυάζει ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ με διαφορετικούς τρόπους (μιλώ πάντα για την παραγωγή «έργων Τέχνης» μέσω της ΤΝ), ώστε να «δημιουργήσει» μια εκδοχή ενός «έργου Τέχνης». Πολλοί (επιπόλαιοι) υπερασπιστές της δυνατότητας της ΤΝ να παράγει έργα Τέχνης, ισχυρίζονται πως το ίδιο κάνουν και οι άνθρωποι-καλλιτέχνες, επανασυνδυάζουν φόρμες του παρελθόντος, «πατώντας» - όπως γράφει ο Σαρτρ - «σε ώμους γιγάντων». Κατά την άποψη μου, όποιος δεν μπορεί να διατυπώσει ζωτικό αντίλογο σε αυτή την ανοησία, απλά δεν μετέχει ουσιαστικά στον ανθρώπινο Πολιτισμό ως μείζον επίτευγμα και ΔΙΚΑΙΩΜΑ του Ανθρώπου.

- Η Ανθρωπότητα δεν έχει δυστυχώς ακόμα αποσυνδέσει την Τέχνη (την Δημιουργία) από την εμπορική της εκμετάλλευση. Συνέπεια αυτού του γεγονότος αποτελεί η «δημιουργία» από τον Άνθρωπο διαφόρων παρωδιών που διεκδικούν τον χαρακτηρισμό της καλλιτεχνικής δημιουργίας ενώ αποτελούν ανέμπνευστα κατασκευάσματα με μοναδικό σκοπό το εμπόριο (φτηνών αισθημάτων, ιδεολογημάτων γύρω από την ανθρώπινη συμπεριφορά σε κρίσιμους τομείς όπως πχ. ο Έρωτας - ακούστε πλήθος τραγουδιστικών κατασκευών που πενθούν για χωρισμούς κλπ. ή που «καταγγέλλουν» την Γυναίκα και τον Άνδρα ως...είδος (άπιστο, ανέραστο κλπ.). Επιμένω σε παραδείγματα ως προς την ερωτική ζωή, επειδή στο πεδίο αυτό συμβαίνει η μέγιστη υποβάθμιση των κινήτρων ενός αληθινού έργου Τέχνης, συνδυασμένη με προβολή συγκαλυμμένων (ή απροκάλυπτων) σεξιστικών συμπεριφορών, αντιφεμινιστικών κλισέ, κρυπτοφασιστικών ιδεών ως προς τον ρόλο του κάθε φύλου κλπ.

- Η Τέχνη είναι συνδυασμένη δράση του Υποσυνείδητου και του Συνειδητού του ανθρώπινου είδους. Του Ατομικού και του Συλλογικού Υποσυνείδητου. Αρκεί μια ελάχιστη έρευνα των διαστάσεων αυτών των επιρροών για να αποδείξει πως η «δημιουργία» «έργων» «Τέχνης» μέσω της ΤΝ παραβιάζει κεντρικές ιδιότητες του Ανθρώπου και της ιστορικής του διαδρομής και ευτελίζει τα βαθύτερα κίνητρα των συμπεριφορών του ως έλλογης ύπαρξης. Η ΤΝ επιχειρεί (προς όφελος της βαθιάς όσο άπληστης τσέπης μεγαλοεπιχειρηματιών του πιο χυδαίου καπιταλισμού) να υποκαταστήσει την διαδρομή...από τον Όμηρο ως τον Τόμας Μαν (πχ.) με κακέκτυπα που μιμούνται μέσω αλγορίθμων κάποια εξωτερικά χαρακτηριστικά αριστουργημάτων του ανθρώπινου Πολιτισμού. Για ποιον άλλο σκοπό εκτός από το κέρδος;

- Ο Έλον Μασκ και οι όμοιοι του, χωρίς διατύπωση σαφών ορίων μεταξύ επιχειρηματικότητας και ουμανισμού, εκπροσωπούν έναν ιδιότυπο συνδυασμό προηγμένης τεχνολογίας και πλήρους έλλειψης καλλιέργειας. Είναι απόλυτα απαράδεκτη, ωστόσο, η αποσύνδεση της ανθρώπινης προόδου από την πνευματική επιβεβαίωση (μέσω της αληθινής, μεγάλης Τέχνης) των ανθρώπινων ποιοτήτων που παραμένουν διαχρονικά σταθερές. Δεν είμαστε πιο «εξελιγμένοι» από τον Ευριπίδη, τον Φειδία, τον Δάντη, τον Πανσέληνο, τον Μιχαήλ Άγγελο, τον Σέξπιρ, τον Μολιέρο, τον Σίλερ, τον Μπετόβεν, τον Μέλβιλ, τον Ντοστογιέφσι (ενδεικτικά τα ονόματα), ΕΥΤΥΧΩΣ.

- Η ανθρωπότητα οφείλει να υπερασπιστεί το δικαίωμα πλήρους ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗΣ της χρήσης της ΤΝ στο πεδίο της ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ. Το οφείλει στον εαυτό της, το χρωστά στην ιστορία της διαδρομής της, το έχει δανειστεί από τα παιδιά του μέλλοντος της.

- Μιλώ για απαγόρευση της μίμησης ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ (η διατύπωση είναι βέβαια αυτονόητα «παράλογη», αφού η ΤΝ αδυνατεί να δημιουργήσει πρωτογενές έργο), κι όχι για ΤΕΧΝΙΚΗ βοήθεια μέσω της ΤΝ στο πεδίο της ηχογράφησης, της εφεύρεσης νέων υλικών προς χρήση, της δημιουργίας ψηφιακών επεξεργασιών κλπ. ΠΟΥ ΒΟΗΘΟΥΝ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ - ΔΗΜΙΟΥΡΓΟ να παράξει έργο Τέχνης, μέσω όλων των διαδικασιών που έχουν διαμορφωθεί στην εξέλιξη του ανθρώπινου Πολιτισμού – δημιουργικές επιρροές, διάλογος με τους προηγούμενους καλλιτέχνες και το έργο τους, ψυχολογικές, αισθητικές, ηθικές, φιλοσοφικές επιδράσεις και αλληλοεξαρτήσεις, πάλη ιδεών, φορμαλιστικές και εννοιολογικές διατυπώσεις...Ανθρώπινη περιπέτεια, ανθρώπινος Πολιτισμός, ανθρώπινη δημιουργία – απάντηση στο πεπερασμένο της διαδρομής όλων μας στον λαμπρό σκληρό κόσμο, αίτημα συμβολικής αθανασίας και παρηγορία.

- Στον ορισμό του Αριστοτέλη για την Τραγωδία περιέχεται όλη η ανθρώπινη αντίληψη για τον λαμπρό, πολυδιάστατο συμβολισμό του Έργου Τέχνης:

«ἔστιν οὖν τραγωδία μίμησις πράξεως σπουδαίας καὶ τελείας μέγεθος ἐχούσης, ἠδυσμένῳ λόγῳ χωρὶς ἐκάστῳ τῶν εἰδῶν ἐν τοῖς μορίοις, δρώντων καὶ οὐ δι' ἀπαγγελίας, δι' ἐλέου καὶ φόβου περαίνουσα τὴν τῶν τοιούτων παθημάτων κάθαρσιν.»

Ο Γιώργος Ανδρέου γεννήθηκε στις Σέρρες. Σπούδασε μουσική στην Ελλάδα και στην Ευρώπη όπου συγχρόνως παρακολούθησε σεμιναριακές σπουδές ψυχοακουστικής, ηχοληψίας και μέσων παραγωγής. Έχει συνθέσει πολλούς κύκλους τραγουδιών (πολλών σε στίχους δικούς του), ορχηστρικά έργα καθώς και μουσική για το θέατρο και τον κινηματογράφο.

Με τις πολλαπλές ιδιότητες του συνθέτη, στιχουργού, καλλιτεχνικού διευθυντή παραγωγής, ενορχηστρωτή, ηχολήπτη και επιμελητή ηχογράφησης ο Γιώργος Ανδρέου έχει συνεργαστεί με το σύνολο σχεδόν των σημαντικών Ελλήνων στιχουργών, ερμηνευτών, τραγουδοποιών και μουσικών της εποχής μας. Από το 2000 ως το 2020 διετέλεσε άμισθος καλλιτεχνικός διευθυντής του Φεστιβάλ Αστυπάλαιας, ενός θεσμού με σημαντική συμβολή στην ενίσχυση των πολιτιστικών δράσεων της Ελληνικής Περιφέρειας. Από το 2009 ως το 2012 υπήρξε διευθυντής του label AKTH live'n'studio της Sonymusic Greece, με στόχο την ανάδειξη - δισκογραφική και «επί σκηνής» - νέων Ελλήνων καλλιτεχνών. Έχει εκδόσει δύο ποιητικές συλλογές και ένα μυθιστόρημα. Αρθρογραφεί συχνά στον Τύπο και το Διαδίκτυο ενώ έχει σημαντική παιδαγωγική δραστηριότητα στους τομείς της Τραγουδοποιίας και της Στιχουργικής. Από τον Απρίλιο του 2022 ο Γιώργος Ανδρέου είναι καλλιτεχνικός διευθυντής του ΔΗΠΕΘΕ Σερρών.